

УДК 65.011

Лілія Мельник, Василь Бельзецький

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ І ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙ ДЛЯ СУЧАСНОГО ВИРОБНИЧОГО ПІДПРИЄМСТВА

Liliya Melnyk, Vasyl' Belzetskiy

THE ROLE AND IMPORTANCE OF INNOVATION FOR MODERN INDUSTRIAL ENTERPRISE

Протягом тривалого періоду економіка функціонувала і розвивалась переважно за рахунок екстенсивних факторів, але ця тенденція практично вичерпала себе і стала економічно не вигідною. Відтак, за сучасних умов ринкової економіки характерною є конкуренція самостійних підприємств-виробників, ключ до успіху в якій – постійне оновлення своєї продукції, використання виробничих, організаційних, управлінських та інших нововведень. Підприємство, що успішно і регулярно реалізує інноваційну діяльність обов'язково отримує конкурентні переваги на ринку.

Нововведення, будучи результатом інноваційної діяльності в кінцевому рахунку сприяють підвищенню конкурентоспроможності виробництва та ефективному розвитку національної економіки загалом. Про це, а також про необхідність активізації інноваційної діяльності свідчать наступні дані: у промислово розвинених країнах 70-85% валового внутрішнього продукту (ВВП) забезпечується за рахунок інновацій, нововведень. На початку 1980-х рр. цей показник у розвинених країнах оцінювався у межах 55-65%. В Україні на даний час лише близько 14 % підприємств впроваджують інновації, в той час як у розвинених країнах – 30% і більше. Розробку та освоєння нововведень здійснюють 16% промислових підприємств, а в промислово розвинених країнах 35-40%, при цьому частка реалізованої інноваційної продукції в обсязі промислової становить лише 3,3 %.

Варто зауважити, що для багатьох підприємств, науково-виробничих комплексів, організацій, а також для окремих підгалузей (галузей), які успішно функціонують у даний час, інновації (нововведення) можуть становити певну загрозу. Вони можуть розробляти і освоювати різні нововведення, але одночасно проявляти нездатність передбачати наслідки нових науково-технічних досягнень, утримуватися на необхідному рівні і напрямки інноваційної діяльності. Це нерідко призводить, незважаючи на спробу забезпечити ефективність (зокрема, прибутковість) роботи на результатах інноваційних рішень, до погіршення фінансово-економічних показників, втрати займаної частки ринку і в кінцевому рахунку навіть до банкрутства. Все це дає підстави для висновку про те, що погіршення фінансово-економічного стану підприємств і підгалузей не є наслідком виключно відсутності інновацій (нововведень). Тут проблема не тільки в самих нововведеннях (інноваціях) як таких, а насамперед в ефективному управлінні ними, що орієнтоване на певний показник (наприклад, на прибуток). Виходячи з цього, вважаємо, що розвиток та інтенсифікація сучасного виробництва мають базуватися переважно на нових рішеннях у галузі технології, техніки, організаційних форм і економічних методів господарювання.

Як підсумок, можна зазначити, що роль інновацій для виробничих підприємств значно зросла. Без застосування інновацій практично неможливо створити конкурентоспроможну продукцію, що має високу ступінь наукоємності та новизни. У ринковій економіці інновації являють собою ефективний засіб конкурентної боротьби, оскільки сприяють створенню нових потреб, зниженню собівартості продукції, притоку інвестицій, підвищенню іміджу (рейтингу) виробника нових продуктів, відкриттю і захопленню нових ринків, в тому числі і зовнішніх.